

A. TAGLIAPIETRA, *Sv. Krševan i Sv. Šime*. Zadar, crkva Sv. Krševana

pojedinih ljudskoga tijela i idealizirane likove svetaca, karakterizira osobujna dekorativnost venec. rokokoja.

LIT.: L. Semenzato, *La scultura veneta del Seicento e del Settecento*, Venezia 1966, str. 32–33. — K. Prijatelj, *Skulpture mletačkog kipara Alvise Tagliapietra u Zadru*, *Radovi HJZ*, 1973, 20. — *Isti*, *Le opere Alvise Tagliapietra e della sua bottega in Dalmazia e in Istria*, *Arte Veneta* (Venezia), 1975, 39. — *Horvat – Matejčić – Prijatelj*, *Barok*. — R. Tomić, *Barokni oltari i skulptura u Dalmaciji*, Zagreb 1995. J. Bil.

TAJČEVIĆ, Sonja → KOVAČIĆ-TAJČEVIĆ, SONJA

TAJDER, Radovan, arhitekt (Zagreb, 27. V. 1945). Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu 1970 (N. Šegvić). Djeluje u arhitektonskim biroima u Zagrebu (*»Didaktinvest«*, 1971–77; *»Osnova«*; 1978–85) i Beču (*»Hlaweniczka und Partner«*). Na početku projektira predškolske i školske zgrade (osnovna škola *»Stojković«* u Novome Travniku, 1972; osnovna škola u Buševcu, 1974; jaslice i vrtić u Pločama i Petrinji te u Travnom u Zagrebu, 1975). U zajednici s N. Paulićem razrađuje projekt osnovne škole *»N. Tesla«* u Prečkom (1974) u sustav po kojemu se grade škole na Perjavici (1977) i Dugavama (1978) u Zagrebu te u Zaprešiću (1977), a s M. Anđelom projektira predškolske ustanove po sistemu *»Megas«* (fleksibilna primjena modularnih prostornih jedinica) u Srednjacima i Gajnicama (1977) u Zagrebu te u Obrovcu (1980). Tajderov

sistem utvrđivanja tlocrtne racionalnosti u projektiranju predškolskih ustanova postaje predložak za republičke normative. S M. Anđelom također projektira školu za hendikepiranu djecu bolnice u Krapinskim toplicama (1979) te Osnovnu školu *»Zvonimir Frank«* u Kutini (1980). — Autor je projekata za obiteljske kuće (Naumovac 21, 1975; Šestinski vrh 16, 1980. u Zagrebu) te za Centar za rehabilitaciju mentalno retardirane djece u Slobostini u Zagrebu (1980). — Tajderovi projekti za stambene zgrade u Vodovodnoj ul. 7 (1979), Novoj vesi 81 (1979) i Ilici 81 (1982) u Zagrebu oblikovanjem pročelja i detalja u kojima se služi asocijacijama na povijesne elemente zagrebačke stambene blokovske izgradnje uspijeva novoizgrađene jedinice integrirati u postojeću gradsku cijelinu. — Po dolasku u Beč izrađuje niz projekata od kojih su važniji: fasada hotela *»Hilton – Plaza«* na Schottenringu, 1986; II. faza univerzitetskoga centra u Althanstrasse, 1986; poslovne zgrade BMW (sa Z. Glivarcem), 1987. i *»Feibra«* (sa Z. Glivarcem), 1989; stambeno-poslovni blok u Brünnerstrasse, 1992 — sve u Beču. — Sudjelovao je na natječajima za: tipske škole u BiH (1976, s M. Anđelom i N. Paulićem); spomen-dom u Pazinu (II. nagrada, 1978, s M. Anđelom i B. Štimcem); dječji vrtić u Sisku (I. nagrada, 1979, s M. Anđelom), centar kulture u Gajnicama u Zagrebu (II. nagrada, 1979, s M. Anđelom), poslovnu zgradu *»Wüstenrot«* u Salzburgu (1988, sa Z.

Glivarcem), biblioteku u Aleksandriji (1989, sa Z. Glivarcem), multifunkcionalni centar Genochplatz u Beču (I. nagrada, 1990), središnji prostor grada Zagreba (II. nagrada, 1992, s M. Hrčićem, A. Kostelcom, T. Odakom, B. Siladinom), stambeni kompleks Geibelgasse u Beču (I. nagrada, 1993, s D. Hayderom).

BIBL.: Osvrt na problematiku racionalnog planiranja, projektiranja i izgradnju dječjih jastika i vrtića, Arhitektura, 1977, 162–163; Tri osnovne škole u Zagrebu, ČIP, 1982, 9; Dvije kuće, Arhitektura, 1985, 186–188.

LIT.: V. Maleković, Novo u postojećem, ČIP, 1983, 11. — A. Pasinović, Sažeti sažetak, Oko, 1984, 318. — J. Malešević, Arhitekti među sobom, ČIP, 1985, 3. — A. Pasinović, »Megas« kompatibilni sistem predškolskih ustanova, ibid., 1985, 7. — A. Rusan, Neue Wege und Anregungen zur Architektur in Croatien, Der Architekt (Stuttgart), 1986, 11. — K. Rogina, Tajderov prijelaz u bečku fazu stvaranja, ČIP, 1986, 12. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, Arhitektura, 1986, 196–199. — T. Odak, R. Tajder (katalog), Zagreb 1988. — I. Maroević, Tradicija devetnaestog stoljeća u našoj suvremenoj arhitekturi, Arhitektura, 1988, 204–207. — Z. Jurić, Hrvatska arhitektura 80-ih godina, Arhitektov bilten (Ljubljana), 1988, 97–98. — V. Grimmer, Zagrebački arhitekti u Beču, ČIP, 1990, 1. — B. Siladin, Rarine skice (katalog), Ljubljana 1991. J. M. M.

TALLER (DALLER), Gabrijel, slikar i grafičar (Krakov, 1707 – Lepoglava, oko 1780). Pavlin iz Poljske, živio je i djelovao u Lepoglavi i Kamenskom. Za knjigu J. Bedekovića »Natale solum magni ecclesiae doctoris s. Hieronymi« (Neostadii Austriae, 1752) izradio u bakrorezu sliku Sv. Jeronima. Možda i neke nepotpisane gravire u tome djelu potječu od njegove ruke. Slikao je 1750. likove apostola na vratnicama velikoga sakristijskog ormara u Lepoglavi, 1760. portrete pavlinskih svetaca u pavlinskoj crkvi Sv. Marije Snježne u Kamenskome te velike kompozicije: Sv. Pavao pustinjak s pavlinima (Čakovec) i Poklonstvo kraljeva (Karlovac, sada MUO).

LIT.: V. Noršić, U spomen naših pavlina, Katolički list, 1912, 47, str. 559. — D. Cvitanović, Povijest i barokna obnova pavlinskog samostana i crkve Bl. Dj. Marije Snježne u Kamenskom, Zagreb 1973. — M. Mirković, Slikarstvo lepoglavskih pavlina, Lepoglava I, Zagreb, Kaj, 1979, 6. — D. Cvitanović, Slikarstvo pavlinskog kruga u 17. i 18. stoljeću, u katalogu: Kultura pavlina u Hrvatskoj, 1244–1786, Zagreb 1989. R.

TAMHINA-KONJHODŽIĆ, Višnja, slikarica (Zagreb, 2. V. 1945). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1969 (I. Šebalj). Poslije kraćega figurativnog razdoblja slikala u duhu informela, istražujući strukturu apstraktnih krajolika (Slika CCLIII, 1974). Nakon 1975. slika melankolične krajolike prigušenih tonova, a oko 1980. radi figurativne crteže u boji. Osamdesetih god. oblikuje skulpture minijature dimenzija u pečenoj glini, duhovite i živo obojene. Od 1990. slika u ulju ciklus nadrealističnih krajolika (*Largo sostenuto*, 1991–92). — Samostalno je izlagala u Požegi, Varaždinu, Rijeci, Zagrebu i Beogradu. Bavi se ilustracijom i scenografijom.

LIT.: J. Baldani, Višnja Tamhina (katalog), Zagreb 1975. — V. Ekl, Višnja Tamhina (katalog), Zagreb 1979. Ž. Sa.

TANAY, Emil Robert, slikar (Zagreb, 7. III. 1944). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1967 (A. Mezdjić). Na istoj ustanovi od 1989. predaje metodiku lik. odgoja i obrazovanja. Bio je suradnik Majstorske radionice K. Hegedušića 1967–72. Djelovao u grupi »Biafra« 1971–78. God. 1987. osnovao vlastiti Centar za kreativne tehnike — Studio Tanay. U svojim figurativnim kompozicijama aktualizira egzistencijalnu tjeskobu suvremenoga čovjeka (*Solilokvij*, 1971), u crtežima olovkom raščlanjuje metafizičko ozračje predmeta i krajolika (*Obzor mora, kvadrat trave*, 1980), a u akvarelima do kraja pročišćuje svoj lirsko-meditativni izraz (*Zapisi sa Save*, 1988). — Samostalno je izlagao u Požegi (1967, 1969, 1971, 1990), Zagrebu (1971, 1976, 1980, 1988) i Ljubljani (1973), Tilburgu (1990) i Starome Gradu (1989, 1991). Piše stručne članke o lik. odgoju i obrazovanju.

BIBL.: Promatranje likovnih djela u višim razredima osnovne škole, Zagreb 1989; Od olovke do kopijatora — Tehnike likovnog izražavanja (s V. Kučinom), Zagreb 1992.

LIT.: T. Maroević, Emil Robert Tanay — crteži (katalog), Zagreb 1980. — Z. Rus, Emil Robert Tanay, ČIP, 1980, 78. — I. Šimat Banov, Askeza crteža, Dometi, 1980, 10. — T. Lalin, Emil Robert Tanay (katalog), Zagreb 1988. Ž. Sa. i R.

TAPISERIJA, tkanje izvedeno raznobojnom vunom ili svilom, katkada uz dodatak zlatnih ili srebrnih niti, na tkalačkome stanu tehnikom ključanja, poput ćilima, najčešće s figuralnim motivima. Velikih je dimenzija; prvotno joj je svrha da prekrije zidove interijera i tako zaštititi od hladnoće, a s vremenom postaje izrazit primjer čiste dekoracije. Predloške za tapiserije (na kartonu) često rade poznati slikari.

Djela te vrste pojavljuju se u Europi potkraj XII. st., a nastaju pod utjecajem romaničkoga monumentalnoga zidnog slikarstva i karolinške minija-

R. TAJDER, stambena zgrada u Vodovodnoj ul. 7 u Zagrebu

ture. Usporedno s podizanjem srednjovj. burgova i kaštela, a od renesanse i dvoraca, potražnja za tapiserijama neprestano raste. Njima su se prekrivale velike zidne plohe ali i kreveti, sjedala, vladarsko prijestolje ili su se vješale na prozore, vrata, oko kreveta. Veoma skupocjena, t. je u prvome redu predmet udobnosti a potom i raskoši naručitelja — vladara i feudalaca, katedrala i samostana. Više vrijednih primjeraka eur. tapiserije očuvano je u našim muzejima i crkv. zbirkama (Zagreb, Kotor, Dubrovnik).

U Hrvatskoj se tapiserija izrađuje od 30-ih god. XX. st. Reformom Državne obrtno škole u Zagrebu 1932. ustrojava se njezin tekstilni odjel; zanatski za ćilimarstvo i tapiseriju i majstorski za tekstilno industrijske kadrove. Odjelom ravna M. Ovčarić-Kovačević, koja je studij tekstila završila na Prvoj državnoj tekstilnoj industrijskoj školi, na Češkoj visokoj tehničkoj školi te u Zavodu mehaničke tekstilne i papirne tehnologije u Brnu; ona proučava izradbu tapiserije — tehniku tkanja i prenošenja motiva, dok crtanje kartona vode E. Kovačević i E. Tomašević.

Pedesetih godina djeluje radionica za tapiseriju na Akademiji primijenjene umjetnosti u Zagrebu (Branka Frangeš-Hegedušić), ali zbog kratkoće postojanja nije dala većih rezultata. Škola primijenjene umjetnosti u

E. R. TANAY, *Dinamika tišine*. Zagreb, Moderna galerija

